

Stručný komentář

Zahraniční obchod – informace za listopad 2009

Podle předběžných údajů se **meziměsíčně** po sezónním očištění vývoz zvýšil o 1,1 % a dovoz o 3,0 %. Trend vývoje vývozu ukazuje na růst o 0,5 %, zatímco trendová složka dovozu zůstala na úrovni října 2009.

Meziročně v běžných cenách vývoz po dvanácti měsících poklesu stagnoval, dovoz byl nižší o 8,0 %. Výsledky ovlivnila nízká srovnávací základna listopadu 2008, kdy proti listopadu 2007 klesl obrat zahraničního obchodu o 15,4 % (na 390,9 mld. Kč), z toho vývoz o 17,9 % a dovoz o 12,8 %. V listopadu 2009 se obrat zahraničního obchodu meziročně snížil o 15,7 mld. Kč (na 375,2 mld. Kč), ve srovnání s ostatními měsíci roku 2009 dosáhl ale nejvyšší hodnoty. Oslabení koruny vůči euru mělo za následek pokles zahraničního obchodu vyjádřeného v eurech (vývoz o 2,5 % a dovoz o 10,3 %), zatímco její posílení ve vztahu k dolaru znamenalo růst vývozu o 14,2 % a dovozu o 5,1 %. Letošní listopad měl o jeden pracovní den více než stejný měsíc roku 2008.

Bilance zahraničního obchodu vykázala přebytek 14,5 mld. Kč. Ve srovnání s listopadem 2008, kdy bilance skončila deficitem 1,1 mld. Kč, to znamená o 15,6 mld. Kč lepší výsledek a současně druhou největší meziroční kladnou změnu salda v historii České republiky. Ke zlepšení bilance došlo u všech zbožových tříd s výjimkou obchodu s nápoji a tabákem (pokles přebytku o 0,1 mld. Kč). Nejvýraznější změna byla patrná v obchodě se stroji a dopravními prostředky, kde vzrostlo aktivum o 5,0 mld. Kč. K dalšímu zlepšení došlo (vlivem přechodu z pasiva do aktiva) u bilance obchodu s průmyslovým spotřebním zbožím o 3,5 mld. Kč a se surovinami o 2,3 mld. Kč. Deficit se snížil v obchodě s minerálními palivy o 2,5 mld. Kč, chemickými výrobky o 0,6 mld. Kč, potravinami a živými zvířaty o 0,2 mld. Kč a kladné saldo obchodu s polotovary a materiály vzrostlo o 1,3 mld. Kč.

Stroje a dopravní prostředky zaznamenaly pokles vývozu o 2,4 % (2,5 mld. Kč) a dovozu o 9,0 % (7,5 mld. Kč). Snížil se zejména vývoz a dovoz telekomunikačních zařízení (o 3,9 mld. Kč a 5,6 mld. Kč) a výpočetní techniky (o 2,2 mld. Kč a 2,1 mld. Kč). Vývoz silničních vozidel vzrostl o 6,5 mld. Kč (dovoz klesl o 0,3 mld. Kč) a měl největší vliv na zlepšení celkového salda této zbožové třídy. Významný byl také vzestup dovozu elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (o 3,4 mld. Kč). Pokles dovozu minerálních paliv o 18,5 % (3,7 mld. Kč) byl důsledkem zejména nižšího dovozu ropy (hodnotově o 44,4 %, naturálně o 26,0 %). Dovoz zemního plynu hodnotově klesl o 4,8 %, naturálně se zvýšil o 93,6 %.

Se státy EU byla bilance kladná 47,1 mld. Kč (meziročně o 8,4 mld. Kč vyšší), s nečlenskými státy EU bylo saldo pasivní 32,6 mld. Kč (deficit se meziročně zlepšil o 7,2 mld. Kč). Schodek klesl v obchodě s Čínou o 3,8 mld. Kč, Ruskem o 1,8 mld. Kč a Norskem o 1,5 mld. Kč. Přebytek stoupl v obchodě s Francií o 2,0 mld. Kč, Spojeným královstvím o 1,8 mld. Kč, Španělskem o 1,7 mld. Kč, Slovenskem o 1,3 mld. Kč a Německem o 1,0 mld. Kč. Přechodem z pasiva do aktiva se zlepšila bilance obchodu s Maďarskem o 1,9 mld. Kč. Zhoršila se naopak obchodní bilance s Polskem o 2,1 mld. Kč (změna z aktiva do pasiva) a Nizozemskem (pokles přebytku o 1,2 mld. Kč).

Za **posledních dvanáct měsíců** v porovnání s předchozími dvanácti měsíci klesl vývoz o 15,1 % a dovoz o 18,3 %. Obchodní bilance skončila přebytkem 141,3 mld. Kč, který byl o 67,8 mld. Kč vyšší. Dlouhodobě saldo pozitivně ovlivnil pokles schodku v obchodě s minerálními palivy o 52,0 mld. Kč, chemickými výrobky o 12,5 mld. Kč a růst přebytku v obchodě s polotovary a materiály o 20,1 mld. Kč, surovinami o 9,9 mld. Kč, nápoji a tabákem o 0,3 mld. Kč. Negativní dopad na bilanci mělo hlavně snížení aktiva v obchodě se stroji a dopravními prostředky o 23,0 mld. Kč, průmyslovým spotřebním zbožím o 1,4 mld. Kč a zvýšení deficitu v obchodě s potravinami a živými zvířaty o 1,8 mld. Kč a živočišnými a rostlinnými oleji a tuky o 1,3 mld. Kč.

Kladné saldo se státy EU se snížilo o 4,5 mld. Kč, se státy mimo EU byl schodek menší o 72,3 mld. Kč. Přebytek vzrostl v obchodě s Německem o 50,4 mld. Kč, schodek klesl v obchodě s Ruskem o 26,3 mld. Kč, Čínou o 22,5 mld. Kč, Japonskem o 16,7 mld. Kč a Ázerbájdžánem o 11,7 mld. Kč. Aktivum se naopak snížilo v obchodě s Polskem o 18,4 mld. Kč, Rumunskem o 11,4 mld. Kč, Švédskem o 7,9 mld. Kč, Belgií o 6,4 mld. Kč a Slovenskem o 2,8 mld. Kč. Deficit se prohloubil v obchodě s Norskem o 4,0 mld. Kč.

V **lednu až listopadu** klesl vývoz o 15,4 % a dovoz o 19,2 %. Obchodní bilance vykázala přebytek 150,4 mld. Kč, který byl meziročně o 74,1 mld. Kč větší.

Podle zdrojů ČSÚ byly získány údaje u odeslání od 97,7 % a na přijetí od 97,4 % firem, které měly zpravodajskou povinnost v rámci systému Intrastat.

Údaje za firmy, osvobozené od zpravodajské povinnosti v souladu s novelizací vyhlášky č. 201/2005 Sb., a za firmy, které nesplnily zpravodajskou povinnost, byly dopočteny. Dopóčtové metody vycházejí z údajů o realizaci obchodu firem v minulém období a údajů vykázaných v přiznáních k dani z přidané hodnoty.